

Київський університет імені Бориса Грінченка
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра фінансів та економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У МАЛОМУ БІЗНЕСІ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва напрямку підготовки)

інститут, факультет, відділення **Факультет інформаційних технологій та управління**

(назва інституту, факультету, відділення)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2909
(підпис) Жильцов (прізвище, ім'я, по-батькові)
« » 20 16 р.

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма «**Фінансовий менеджмент у малому бізнесі**» для студентів освітньо-професійної програми підготовки магістрів, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальність 073 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Розробники:

Обушний Сергій Миколайович, кандидат економічних наук, заступник декана факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів та економіки

Протокол від «28» серпня 2016 р. № 1

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6 кредитів	Галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»	Вибіркова навчальна дисципліна	
Модулів – 6	Спеціальність: 8.03050801 «Фінанси і кредит»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 6		5-й	-й
Загальна кількість годин – 180 год.		Семестр	
		9-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 4 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Лекції	
		24 год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		120 год.	- год.
		Модульний контроль:	
		12 год.	
Вид контролю:			
Залік			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Фінансовий менеджмент у малому бізнесі» вивчається слухачами магістерських програм після засвоєння дисципліни «Фінансовий менеджмент». Її вивчення передбачає розгляд таких питань: основи фінансового менеджменту в малому бізнесі; формування та використання статутного капіталу; управління змінними та постійними витратами малого підприємства; бюджетування - як метод планування та використання доходів малих підприємств; управління рухом грошових коштів; розроблення фінансової стратегії малого підприємства; напрями державної фінансової підтримки розвитку малого бізнесу в Україні.

Дисципліна «Фінансовий менеджмент у малому бізнесі» відноситься до циклу вибіркового навчальних дисциплін додаткової спеціалізації «Фінансовий менеджмент у бізнесі».

Мета курсу полягає у засвоєнні студентами особливостей управління формуванням фінансових ресурсів, основних засобів, оборотних активів малих підприємств, сутності та порядку застосування спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва, прогнозування фінансових показників малого підприємства та формування фінансової стратегії малого підприємства.

Основні завдання курсу:

- вивчення особливостей фінансового менеджменту в малому бізнесі;
- ознайомлення студентів з основними принципами організації фінансів малих підприємств;
- вироблення навиків формування первісного капіталу суб'єктів малого бізнесу;
- визначення оптимального розміру готівки для забезпечення поточної діяльності малого підприємства;
- вивчення зарубіжного досвіду щодо прогнозування фінансових показників малого підприємства;
- формування у студентів навиків застосовувати системний підхід до управління прибутком та інвестиціями малого підприємства.;
- застосування спрощеної системи оподаткування доходів малого підприємства.

Дисципліна «Фінансовий менеджмент у малому бізнесі» зорієнтована на формування у студентів таких професійних компетенцій:

- 1) Аналітичні (проведення аналізу фінансового стану малих підприємств; проведення комплексного фінансового аналізу малих підприємств).
- 2) Планово-проектні (прогнозування фінансових показників малих підприємств; бюджетування малих підприємств; розроблення фінансової стратегії малих підприємств; проектувати прогнозний баланс суб'єкта малого підприємництва).
- 3) Організаційні (здійснювати вибір оптимальної системи оподаткування доходів суб'єктів малого підприємництва; організовувати виконання фінансових планів малих підприємств; проводити роботу щодо обґрунтування беззбитковості діяльності малих підприємств).

4) Контрольні (здійснення контролю за формуванням і використанням фінансових ресурсів малих підприємств; виявляти фактори, які негативно вплинули на кінцеві результати діяльності малих підприємств).

5) Обліково-статистичні (складання фінансової та статистичної звітності суб'єктів малого підприємництва).

6) Науково-дослідницькі (прогнозувати склад і структуру фінансових ресурсів малих підприємств; досліджувати проблеми фінансового забезпечення розвитку малого бізнесу; проводити дослідження щодо оптимізації оподаткування доходів суб'єктів малого підприємництва).

7) Навчально-методичні. Набуття навичок, щодо організації навчального процесу (проведення лекційних та практичних занять; організація самостійної роботи студентів; організація індивідуальної роботи студентів).

Міждисциплінарні зв'язки. Деякі розділи дисципліни «Фінансовий менеджмент у малому бізнесі» пов'язані з іншими дисциплінами, які студенти вивчали раніше, зокрема: «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Фінансовий аналіз», «Фінансовий ринок», «Фінансовий менеджмент», «Фінанси зарубіжних корпорацій» «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» тощо. Знання з перелічених курсів дозволять студентам якісно засвоїти основні положення та навички, які стануть базою для вивчення теоретичних і практичних питань з дисципліни «Фінансовий менеджмент у малому бізнесі».

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 180 год., із них:

- лекції - 24 год.;
- семінарські заняття - 24 год.;
- самостійна робота - 120 год.;
- підсумковий контроль (у формі модульного контролю) - 12 год.

Поточний контроль знань з навчальної дисципліни проводиться у вигляді усних опитувань, аудиторних письмових самостійних і контрольних робіт, тестових завдань, домашніх завдань, виконання самостійних науково-дослідних робіт під керівництвом викладача.

Підсумковий контроль знань студентів з дисципліни «Фінансовий менеджмент у малому бізнесі» здійснюється у формі заліку.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 1. Основи фінансового менеджменту малого бізнесу

Економічна сутність малого підприємства. Зміст фінансового менеджменту суб'єктів малого підприємництва.

Особливості фінансового менеджменту у малому бізнесі. Поняття і критерії малого бізнесу. Роль малого бізнесу в ринковій економіці. Умови й особливості організації малого бізнесу в Україні. Фінансово-організаційні переваги і недоліки малого бізнесу. Роль менеджменту в малому бізнесі. Функції менеджменту малого бізнесу. Чинники, які визначають особливості фінансового менеджменту в малому бізнесі. Досвід зарубіжних держав щодо фінансового стимулювання розвитку малого бізнесу.

Тема 2. Державна фінансова підтримка розвитку малого бізнесу

Сутність і необхідність державної фінансової підтримки розвитку малого бізнесу. Методи фінансової підтримки малого та середнього бізнесу України. Централізовані фонди фінансової підтримки розвитку малого бізнесу, порядок їх формування і використання, Напрями державної фінансової підтримки розвитку малого бізнесу в Україні. Удосконалення механізму державної фінансової підтримки суб'єктів малого підприємництва. Міжнародний досвід фінансової підтримки малого бізнесу.

Змістовий модуль II ОПОДАТКУВАННЯ ТА КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 3. Особливості оподаткування малого бізнесу

Сутність спрощеної системи оподаткування доходів малих підприємств. Порядок нарахування і строки сплати в бюджет єдиного податку юридичними особами. Вплив податкової системи на фінансове забезпечення підприємств малого бізнесу. Порядок нарахування та строки сплати в бюджет єдиного податку фізичними особами. Загальна система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Порядок нарахування і строки сплати до бюджету фіксованого податку. Штрафні санкції за результатами перевірки державної податкової служби. Зарубіжний досвід оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

Тема 4. Особливості кредитування суб'єктів малого підприємництва

Особливості організації кредитування суб'єктів малого підприємництва.

Мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва. Мінікредитування суб'єктів малого підприємництва. Шляхи вирішення існуючих проблем банківського обслуговування малого бізнесу в Україні. Фінансово-кредитна підтримка суб'єктів підприємницької діяльності. Суб'єктно-об'єктний аналіз мікрокредитування в Україні. Зарубіжний досвід мікрокредитування малих підприємств.

Змістовий модуль III

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ТА АКТИВАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 5. Управління формуванням фінансових ресурсів малих підприємств

Економічна сутність фінансових ресурсів малих підприємств.

Зміст і завдання управління формуванням фінансових ресурсів малих підприємств. Порядок визначення первісного капіталу на день відкриття малого підприємства. Джерела формування фінансових ресурсів. Особливості формування фінансових ресурсів малих підприємств за рахунок кредитів комерційних банків. Лізинг, факторинг, франчайзинг - види формування фінансових ресурсів малих підприємств. Механізм управління процесом формування фінансових ресурсів малих підприємств. Удосконалення організації фінансування операційної діяльності малих підприємств.

Тема 6. Управління формуванням активів суб'єктів малого підприємництва

Економічна сутність активів малих підприємств.

Зміст та завдання управління формуванням основного та оборотного капіталу. Особливості управління формуванням необоротних активів малих підприємств.

Особливості управління формуванням оборотних активів суб'єктів малого підприємництва.

Управління дебіторською заборгованістю суб'єктів малого підприємництва. Управління станом готівки.

Змістовий модуль IV

УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ТА ВИТРАТАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 7. Управління формуванням і розподілом прибутку малих підприємств

Управління витратами від операційної діяльності малого підприємства. Методи визначення точки беззбитковості малого підприємства. Управління формуванням прибутку малого підприємства. Управління розподілом і використанням прибутку малого підприємства. Управління формуванням рентабельності малого підприємства.

Тема 8. Управління поточними витратами підприємств малого бізнесу

Економічний зміст витрат і витрат підприємства. Класифікація витрат організації. Класифікація витрат, що відносяться на собівартість продукції (товарів, робіт, послуг). Значення аналізу беззбитковості (операційного аналізу) у діяльності підприємства. Поняття точки беззбитковості, способи її розрахунку. Операційний важіль, запас фінансової міцності.

Змістовий модуль V

ІНВЕСТИЦІЇ ТА ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 9. Особливості інвестиційного аналізу для малого бізнесу

Поняття «інвестиції». Роль і значення інвестицій у розвитку організації в умовах ринкових відносин. Класифікація форм і видів інвестицій. Залежність між видами інвестицій і рівнем ризику. Джерела фінансування інвестицій. Основні аспекти управління інвестиціями. Інвестиційна діяльність організації. Поняття «інвестиційний проект». Поняття підприємницького і фінансового ризиків. Формування бюджету капіталовкладень. Інвестиційна політика.

Тема 10. Фінансова стратегія суб'єктів малого підприємництва

Сутність фінансової стратегії малого підприємства. Принципи організації стратегічного фінансового планування. Методи та механізми вибору фінансової стратегії малого підприємства. Розробка фінансової стратегії малого підприємства. Формування пропозицій щодо фінансової стратегії малого підприємства. Фінансовий план як стратегія розвитку малого підприємства. Напрями удосконалення стратегічного фінансового планування. Зарубіжний досвід стратегічного фінансового планування.

Змістовий модуль VI

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА БЮДЖЕТУВАННЯ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ

Тема 11. Фінансове планування в малому бізнесі

Сутність прогнозування фінансових показників суб'єктів малого підприємництва. Методи фінансового прогнозування та їх значення для визначення оптимальних показників.

Порядок проведення фінансового прогнозування малих підприємств. Порядок складання корпоративного плану малого підприємства. Прогнозування руху грошових коштів малого підприємства. Прогнози доходу і прибутку. Прогнозування балансового звіту малих підприємств. Фінансовий ефект від реалізації заходів передбачених у програмі. Зарубіжний досвід фінансового прогнозування та контролю на малому підприємстві.

Тема 12. Бюджетування у системі оперативного фінансового планування малого бізнесу

Сутність бюджетування та його значення у діяльності суб'єктів малого підприємництва. Система бюджетування та принципи її побудови. Класифікація бюджетів і прогнозованих розрахунків і їх характеристика. Методи складання бюджетів суб'єктів малого підприємництва. Впровадження системи бюджетування суб'єктів малого підприємства. Розробка прогнозованих розрахунків і бюджетів малого підприємства. Міжнародний досвід системи бюджетування.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	с	мк	конс.	сп
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль I						
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ МАЛОГО БІЗНЕСУ						
Тема 1. Основи фінансового менеджменту малого бізнесу	14	2	2	-	-	10
Тема 2. Державна фінансова підтримка розвитку малого бізнесу	14	2	2	-	-	10
Модульна контрольна	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем I	30	4	4	2	-	20
Змістовий модуль II						
ОПОДАТКУВАННЯ ТА КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ						
Тема 3. Особливості оподаткування малого бізнесу	14	2	2	-	-	10
Тема 4. Особливості кредитування суб'єктів малого підприємництва	14	2	2	-	-	10
Модульна контрольна	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем II	30	4	4	2	-	20
Змістовий модуль III						
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ТА АКТИВАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ						
Тема 5. Управління формуванням фінансових ресурсів малих підприємств	14	2	2	-	-	10
Тема 6. Управління формуванням активів суб'єктів малого підприємництва	14	2	2	-	-	10
Модульна контрольна	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем III	30	4	4	2	-	20
Змістовий модуль IV						
УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ТА ВИТРАТАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ						
Тема 7. Управління формуванням і розподілом прибутку малих підприємств	14	2	2	-	-	10
Тема 8. Управління поточними витратами підприємств малого бізнесу	14	2	2	-	-	10
Модульна контрольна	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем IV	30	4	4	2	-	20
Змістовий модуль V						
ІНВЕСТИЦІЇ ТА ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ						
Тема 9. Особливості інвестиційного аналізу для малого бізнесу	14	2	2	-	-	10
Тема 10. Фінансова стратегія суб'єктів малого підприємництва	14	2	2	-	-	10
Модульна контрольна	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем V	30	4	4	2	-	20
Змістовий модуль VI						
ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА БЮДЖЕТУВАННЯ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ						
Тема 11. Фінансове планування в малому бізнесі	14	2	2	-	-	10
Тема 12. Бюджетування у системі оперативного фінансового планування малого бізнесу	14	2	2	-	-	10
Модульна контрольна	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем VI	30	4	4	2	-	20
Усього годин	180	24	24	12	-	120

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ МАЛОГО БІЗНЕСУ		
1	Основи фінансового менеджменту малого бізнесу	2
2	Державна фінансова підтримка розвитку малого бізнесу	2
Змістовий модуль II ОПОДАТКУВАННЯ ТА КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ		
3	Особливості оподаткування малого бізнесу	2
4	Особливості кредитування суб'єктів малого підприємництва	2
Змістовий модуль III УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ТА АКТИВАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ		
5	Управління формуванням фінансових ресурсів малих підприємств	2
6	Управління формуванням активів суб'єктів малого підприємництва	2
Змістовий модуль IV УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ТА ВИТРАТАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ		
7	Управління формуванням і розподілом прибутку малих підприємств	2
8	Управління поточними витратами підприємств малого бізнесу	2
Змістовий модуль V ІНВЕСТИЦІЇ ТА ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ		
9	Особливості інвестиційного аналізу для малого бізнесу	2
10	Фінансова стратегія суб'єктів малого підприємництва	2
Змістовий модуль VI ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА БЮДЖЕТУВАННЯ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ		
11	Фінансове планування в малому бізнесі	2
12	Бюджетування у системі оперативного фінансового планування малого бізнесу	2
Разом		24

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ МАЛОГО БІЗНЕСУ		
1	Основи фінансового менеджменту малого бізнесу	10
2	Державна фінансова підтримка розвитку малого бізнесу	10
Змістовий модуль II ОПОДАТКУВАННЯ ТА КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ		
3	Особливості оподаткування малого бізнесу	10
4	Особливості кредитування суб'єктів малого підприємництва	10
Змістовий модуль III УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ТА АКТИВАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ		
5	Управління формуванням фінансових ресурсів малих підприємств	10
6	Управління формуванням активів суб'єктів малого підприємництва	10
Змістовий модуль IV УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ТА ВИТРАТАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ		
7	Управління формуванням і розподілом прибутку малих підприємств	10
8	Управління поточними витратами підприємств малого бізнесу	10
Змістовий модуль V ІНВЕСТИЦІЇ ТА ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ		
9	Особливості інвестиційного аналізу для малого бізнесу	10
10	Фінансова стратегія суб'єктів малого підприємництва	10
Змістовий модуль VI ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА БЮДЖЕТУВАННЯ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ		
11	Фінансове планування в малому бізнесі	10
12	Бюджетування у системі оперативного фінансового планування малого бізнесу	10
Разом		120

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Змістовий модуль I. ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 1. Основи фінансового менеджменту малого бізнесу

1. Економічна сутність малого підприємництва.
2. Роль і значення підприємництва в економічному розвитку країни.
3. Зміст фінансового менеджменту суб'єктів малого бізнесу.
4. Сутність фінансів малих підприємств та принципи їх організації.
5. Нормативно-правове регулювання розвитку малого бізнесу.
6. Досвід зарубіжних держав щодо стимулювання розвитку малого бізнесу.
7. Сутність і необхідність фінансового менеджменту малого бізнесу.
8. Особливості фінансового менеджменту малого бізнесу.
9. Об'єкт, мета та завдання фінансового менеджменту малого бізнесу.
10. Фінансово-організаційні переваги і недоліки малих підприємств порівняно з великим виробництвом.
11. Функції фінансового менеджменту малого бізнесу.
12. Чинники, які визначають особливості фінансового менеджменту у малому бізнесі.
13. Умови й особливості організації малого бізнесу в Україні.
14. Роль фінансового менеджменту в розвитку малого бізнесу в Україні.
15. Досвід зарубіжних держав у сфері фінансового стимулювання розвитку малого бізнесу.

Тема 2. Державна фінансова підтримка розвитку малого бізнесу

1. Сутність і необхідність державної фінансової підтримки розвитку малого бізнесу.
2. Методи фінансової підтримки малого та середнього бізнесу України.
3. Централізовані фонди фінансової підтримки розвитку малого бізнесу, порядок їх формування і використання.
4. Напрями державної фінансової підтримки суб'єктів малого підприємництва.
5. Міжнародний досвід фінансової підтримки малого бізнесу.
6. Об'єктивна необхідність державної підтримки розвитку малого підприємництва.
7. Сутність державної підтримки малого підприємництва.
8. Зарубіжний досвід підтримки малого підприємництва: механізм і джерела.
9. Етапи формування державної політики підтримки малого підприємництва в Україні.
10. Правове забезпечення розвитку малого підприємництва.
11. Державна фінансова підтримка малого підприємництва.
12. Шляхи використання пільгового кредитування господарської діяльності малих підприємств.

13. Централізовані фонди фінансової підтримки малого бізнесу, порядок їх формування і використання.

14. Фінансово-кредитна підтримка суб'єктів малого підприємництва.

Змістовий модуль II. ОПОДАТКУВАННЯ ТА КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 3. Особливості оподаткування малого бізнесу

1. Сутність спрощеної системи оподаткування доходів малих підприємств.
2. Порядок нарахування і строки сплати до бюджету єдиного податку юридичними і фізичними особами.
3. Загальна система оподаткування, обліку і звітності малих підприємств.
4. Вплив податкової системи на фінансове забезпечення підприємств малого бізнесу.
5. Порядок нарахування і строки сплати фіксованого податку.
6. Зарубіжний досвід оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
7. Штрафні санкції за результатами перевірки державної податкової служби.
8. Сутність спрощеної системи оподаткування малих підприємств.
9. Порядок нарахування і строки сплати до бюджету єдиного податку юридичними особами.
10. Порядок нарахування і строки сплати до бюджету єдиного податку суб'єктами підприємництва - фізичними особами.
11. Порядок визначення та строки сплати до бюджету прибуткового податку фізичними особами.
12. Патентування доходів суб'єктів підприємницької діяльності.

Тема 4. Особливості кредитування суб'єктів малого підприємництва

1. Необхідність кредитування суб'єктів малого бізнесу.
2. Особливості мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва.
3. Мінікредитування суб'єктів малого підприємництва.
4. Фінансово-кредитна підтримка суб'єктів малого підприємництва.
5. Зарубіжний досвід кредитування малих підприємств.

Змістовий модуль III. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ТА АКТИВАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 5. Управління формуванням фінансових ресурсів малих підприємств

1. Економічна сутність фінансових ресурсів малих підприємств.
2. Особливості складу джерел формування фінансових ресурсів суб'єктів малого бізнесу.
3. Формування первісного капіталу малих підприємств.
4. Механізм управління процесом формування фінансових ресурсів малих підприємств.
5. Сфера управління фінансовими ресурсами малих підприємств.

6. Вдосконалення організації фінансування операційної діяльності малих підприємств.

7. Поняття і сутність фінансових ресурсів малих підприємств.

8. Порядок формування первісного капіталу малого підприємства.

9. Джерела формування фінансових ресурсів малого підприємства.

10. Порядок складання балансового звіту на день відкриття малого підприємства.

11. Показники, які характеризують структуру балансу малого підприємства.

12. Дисконтування капіталу і доходу малих підприємств.

Тема 6. Управління формуванням активів суб'єктів малого підприємництва

1. Економічна сутність активів малих підприємств.

2. Особливості управління формуванням необоротних активів суб'єктів малого підприємництва.

3. Особливості управління формуванням оборотних активів суб'єктів малого підприємництва.

4. Управління дебіторською заборгованістю суб'єктів малого підприємства

5. Управління станом готівки малих підприємств.

6. Склад і структура основного капіталу малих підприємств.

7. Джерела формування основного капіталу малого підприємства.

8. Склад і структура оборотного капіталу малого підприємства.

9. Джерела формування оборотного капіталу малого підприємства.

10. Визначення оптимального розміру оборотного капіталу малих підприємств.

11. Управління станом готівки малих підприємств.

12. Управління дебіторською заборгованістю малих підприємств.

Змістовий модуль IV.

УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ТА ВИТРАТАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 7. Управління формуванням і розподілом прибутку малих підприємств

1. Управління витратами від операційної діяльності малого підприємства.

2. Класифікація витрат згідно з напрямом «для прийняття управлінських рішень»

3. Методи визначення точки беззбитковості малого підприємства.

4. Управління формуванням прибутку малого підприємства.

5. Управління розподілом і використанням прибутку малого підприємства.

6. Управління формуванням рентабельності малого підприємства.

Тема 8. Управління поточними витратами підприємств малого бізнесу

1. Економічний зміст витрат і витрат підприємства.
2. Класифікація витрат організації
3. Класифікація витрат, що відносяться на собівартість продукції (товарів, робіт, послуг)
4. Значення аналізу беззбитковості (операційного аналізу) у діяльності підприємства.
5. Поняття точки беззбитковості, способи її розрахунку.
6. Операційний важіль, запас фінансової міцності.

Змістовий модуль V. ІНВЕСТИЦІЇ ТА ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Тема 9. Особливості інвестиційного аналізу для малого бізнесу

1. Поняття «інвестиції»
2. Роль і значення інвестицій у розвитку організації в умовах ринкових відносин.
3. Класифікація форм і видів інвестицій
4. Залежність між видами інвестицій і рівнем ризику.
5. Джерела фінансування інвестицій. Основні аспекти управління інвестиціями.
6. Інвестиційна діяльність організації. Поняття «інвестиційний проект».
7. Поняття підприємницького і фінансового ризиків.
8. Формування бюджету капіталовкладень
9. Інвестиційна політика.

Тема 10. Фінансова стратегія суб'єктів малого підприємництва

1. Сутність фінансової стратегії малого підприємства.
2. Принципи організації стратегічного фінансового планування.
3. Методи вибору фінансової стратегії малого підприємства.
4. Механізми вибору фінансової стратегії малого підприємства.
5. Розробка фінансової стратегії малого підприємства.
6. Фінансовий план як стратегія розвитку малого підприємства.
7. Напрями вдосконалення стратегічного фінансового планування.
8. Зміст і завдання фінансової стратегії малого підприємства.
9. Сутність фінансової стратегії малого підприємства.
10. Показники, що характеризують фінансову стратегію малого підприємства.
11. Генеральна фінансова стратегія і її місце у виконанні стратегічного завдання малого підприємства.
12. Оперативна фінансова стратегія і її значення для поточного маневрування фінансовими ресурсами малого підприємства.
13. Оптимізація фінансових показників — основа для розроблення фінансової стратегії малого підприємства.

14. Оптимізація основних засобів і оборотних активів як складова фінансової стратегії малого підприємства.

15. Порядок розроблення пропозицій щодо формування фінансової стратегії малого підприємства.

16. Джерела фінансування різних варіантів інвестиційних проектів.

Змістовий модуль VI. ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА БЮДЖЕТУВАННЯ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ

Тема 11. Фінансове планування в малому бізнесі

1. Сутність фінансового прогнозування малих підприємств.

2. Роль фінансового прогнозування у господарській діяльності малого підприємства.

3. Методи прогнозування фінансових показників суб'єктів малого підприємництва.

4. Порядок проведення фінансового прогнозування малих підприємств.

5. Прогнозування руху грошових коштів малих підприємств.

6. Прогнозування кінцевих фінансових результатів малого підприємства.

7. Фінансовий ефект від реалізації заходів, передбачених у прогнозі.

8. Зарубіжний досвід фінансового прогнозування та контролю на малому підприємстві.

9. Сутність фінансового прогнозування і його роль у господарській діяльності малого підприємства.

10. Зміст і порядок складання корпоративного плану малого підприємства.

11. Методи фінансового прогнозування.

12. Порядок складання звіту про рух грошових коштів.

13. Прогнозування складання фінансових звітів малих підприємств.

14. Прогнозування доходів малих підприємств.

15. Короткостроковий прогноз фінансового стану малого підприємства.

16. Прогнозування кінцевих фінансових результатів малого підприємства.

Тема 12. Бюджетування у системі оперативного фінансового планування малого бізнесу

1. Сутність бюджетування суб'єктів малого підприємництва.

2. Значення бюджетування в діяльності суб'єктів малого підприємництва.

3. Система бюджетування та принципи її побудови.

4. Класифікація бюджетів та прогнозованих розрахунків і їх характеристика.

5. Методи складання бюджетів малого підприємництва.

6. Розробка прогнозованих розрахунків і бюджетів малого підприємництва.

7. Міжнародний досвід системи бюджетування у сфері малого бізнесу.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

➤ **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Фінансовий менеджмент у малому бізнесі» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 9.1, табл. 9.2.

Таблиця 9.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	1	12	12
2.	Відвідування семінарських занять	1	12	12
3.	Робота на семінарських заняттях (доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	10	12	120
4.	Модульні контрольні роботи	25	6	150
5.	Самостійна робота студентів	5	6	30
Підсумковий рейтинговий бал				324
Коефіцієнт переведення рейтингу у 100-бальну шкалу				3,24

Таблиця 9.2

Шкала оцінювання: рейтингова оцінка та оцінка за стобальною шкалою

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної шкали, а підсумкова - як середня зважена оцінка.

Форми проміжного контролю визначаються кафедрою самостійно і чітко прописуються в робочій навчальній програмі.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань студентів зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка - в індивідуальному навчальному плані студента (ІНПС).

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточний контроль та самостійна робота																	Сума	
ЗМ1			ЗМ2			ЗМ3			ЗМ4			ЗМ5			ЗМ6			
Т1	Т2	МК I	Т3	Т4	МК II	Т5	Т6	МК III	Т7	Т8	МК IV	Т9	Т10	МК V	Т11	Т12		МК VI
4	4	8	4	4	8	4	4	9	4	4	9	4	4	9	4	4	9	100

ЗМ1, ЗМ2 ... ЗМ6 – змістові модулі

Т1, Т2 ... Т9 – теми змістових модулів

МК I, МК II ... МК VI – модульні контрольні роботи

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма навчальної дисципліни, складена за змістовими модулями.
2. «Фінансовий менеджмент у малому бізнесі»: конспект лекцій.
3. Засоби діагностики знань: МКР, ситуаційні вправи, тести для поточного та підсумкового контролю, таблиця рейтингових балів на усі види навчальної діяльності студента при вивченні курсу.
4. Пакет візуального супроводу дисципліни.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. – 528с.
2. Брігхем Є. Основи фінансового менеджменту. – К.: Молодь, 1997. – 1000с.
3. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підручник. – К.: Знання, 2006. – 439с.

Додаткова література:

4. Басовский Л.Е. Финансовый менеджмент: учебник. – М., 2002. – 240с.
5. Бланк И.А. Управление активами: – К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. – 720с.
6. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2004. – 648с.
7. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. - 3-тє вид., виправл. і допов. - К. : Знання, 2008. - 483с.
8. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.- 224с.
9. Маслова С.О., Опалов О.А. Фінансовий ринок: навчальний посібник. - К.: Каравела, 2003. - 344с.
10. Мертенс А.В. Инвестиции: курс лекций по современной финансовой теории. – К.: Киевское инвестиционное агентство, 1997. –416с.
11. Ситник Л.С. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 352с.
12. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств.-К.: ЦУЛ, 2002.-460с.
13. Смолянська О.Ю. Фінансовий ринок: навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005.- 384с.
14. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. – К.: Каравела, 2003. – 432с.
15. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 554с.
16. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: навчальний посібник / за ред. д.е.н., проф. А.І. Кредісова. – К.: Віра-Р, 2001. –632с.
17. Финансовый менеджмент: практ. пособие / Под рук. Е. Стояновой. – М.: Перспектива, 2002. – 520с.
18. Фінанси підприємств: Підручник / за ред. професора А.М. Поддєрьогіна .- К.: КНЕУ, 2000.- 460с.
19. Фінанси підприємств: тести, задачі, методичні рекомендації: навч. посіб. / за ред. В.З.Потій.- К.: КНЕУ, 2005.– 244с.
20. Фінансова діяльність підприємства: підручник / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов , К.Я. Петрова – К.:Либідь, 2002.- 384с.
21. Фінансовий менеджмент: підручник / кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2008. – 536с.
22. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: підручник. — К.: Знання, 2006. – 535с.